



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobkyně: **T. F.**
zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům
se sídlem v Praze 9, Kovářská 4

proti
žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**
se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2017, čj. OAM-582/ZA-ZA05-K01-PD1-2014

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný správní orgán vydal dne 27. 1. 2017 rozhodnutí, kterým neprodloužil žalobkyni trvání doplňkové ochrany, s odkazem na ust. § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.
2. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobkyni byla udělena doplňková ochrana z důvodu bezpečnostní situace v místě bydliště v oblasti města Marhanets v Dněpropetrovské oblasti, a to rozhodnutím ze dne 8. 12. 2014. Žalovaný si zaopatřil

aktuální podklady o situaci ve východní části Ukrajiny, konstatoval stabilizaci tamní situace i to, že v místě bydliště žalobkyně již nehrozí bezpečnostní riziko, odpadl proto důvod dříve udělené doplňkové ochrany.

II. Žalobní argumentace

3. V žalobě žalobkyně namítala porušení ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, zejména pak ust. §§ 3, 50 a 68 s tím, že žalovaný si neopatřil dostatečné podklady, nepřihlédl ke všem zjištěným okolnostem věci a své rozhodnutí dostatečně neodůvodnil. Nebyly naplněny podmínky pro aplikaci ust. § 53a ve spojení s § 17a zákona o azylu, podmínky § 14a žalobkyně splňuje.
4. Soudem ustanovený zástupce posléze žalobu žalobkyně doplnil, uvedl, že pro využití a aplikaci ustanovení o neprodloužení doplňkové ochrany musí nastat změna okolností, která je významná a trvalá. Odkázal na rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2013, čj. 1 Az 11/2012, v němž soud konstatoval, že „ne každá změna poměrů v zemi původu je důvodem pro odnětí poskytnuté doplňkové ochrany. Podstatné je, že tato změna je významná a trvalé povahy. Navíc je nutné zdůraznit povinnost posuzovat situaci každé osoby požívající doplňkové ochrany individuálně“. V některých případech totiž může dojít ke změně poměrů, avšak s ohledem na specifické postavení osoby, požívající doplňkové ochrany v takovém konkrétním případě nelze dospět k závěru, že jí již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. V rozhodnutí ze dne 8. 12. 2014, kterým byla žalobkyni doplňková ochrana udělena, dospěl žalovaný k závěru, že v okolí místa jejího původního bydliště negativně ovlivňuje dění v krizových jihovýchodních oblastech Ukrajiny, Podněstří a Krymu a nelze vyloučit přelití konfliktu přímo do oblasti. Zároveň nebylo v případě žalobkyně možné reálně využít přesídlení v rámci země, neboť mimo původní oblast žalobkyně neměla ekonomické či rodinné zázemí, které si s ohledem na věk může zajistit vlastními prostředky obtížně.
5. Nyní žalovaný dospěl naopak k závěru, že není důvod se domnívat, že zhoršená bezpečnostní situace se ze dvou oblastí rozšíří na další území Ukrajiny, neboť tam je situace neměnná, stabilní, nedochází k ozbrojeným střetům a není předpoklad budoucí radikální změny. S tím žalobkyně nesouhlasí, k eskalování konfliktu dochází, na východě země se situace rapidně zhoršuje, přerušení bojů, které bylo vyhlášeno 1. 9. 2015, trvalo pouze několik týdnů. Dle posledně uvedené zprávy dosáhla intenzita bojů v dubnu 2016 horší úrovně než v srpnu 2014 – zde odkaz na zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva. Vývoj bezpečnostní situace na Ukrajině je tak stále nejistý. Je pravdou, že boje se soustředí zejména podél tzv. linie doteku, tak tomu však bylo i v době udělení doplňkové ochrany. Žalobkyně je tak přesvědčena, že významná a trvalá změna situace nenastala, konečně, podklady se ani nevěnovaly konkrétnímu místu, tedy městu Marhanets.
6. Protože žalobkyně již více jak dva roky na Ukrajině nežije, nelze od ní požadovat, aby předložila důkazy, které by dokládaly její bezprostřední ohrožení při návratu do země původu. Žalovaný však dle jejího názoru neměl k dispozici aktuální informace z různých zdrojů, většina jich popisuje situaci v r. 2015. Podmínky doplňkové ochrany tak v případě žalobkyně i nadále trvají. Navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Správní orgán podal ve věci písemné vyjádření dne 15. 5. 2017, uvedl, že s obsahem žalobních námitek nesouhlasí. Ve věci žalobkyně shromáždil adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu, vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům, nezbytným pro vydání rozhodnutí. Žalovaný je přesvědčen, že řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičně odůvodněno. K prodloužení doplňkové ochrany nebyly shledány důvody. Žalovaný poukazuje na znění odůvodnění rozhodnutí ze dne 8. 12. 2014 s tím, že aktuálně přihlédl ke všem skutečnostem případu, srozumitelně popsal důvody, které ho vedly k závěru, že podmínky pro prodloužení ochrany nejsou splněny. Informační základ byl přitom dostatečně široký. Častý výskyt bezpečnostních incidentů a propuknutí bojů byl dle podkladů lokalizován v místech linie dotyku, tedy v okolí hranice mezi územím kontrolovaným doněckými a luhanskými povstalci a ukrajinskou armádou. Poukázal rovněž na demobilizaci na Ukrajině a nevyhlášení další mobilizace po uzavření minských dohod v r. 2016. Kromě dvou uvedených oblastí situace v dalších oblastech nezavdává důvod k obavám, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti mohl být vystaven skutečnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
8. Dále žalovaný uvedl, že se zabýval i nově tvrzenými skutečnostmi žalobkyně, tyto z hlediska doplňkové ochrany posoudil. V odůvodnění neopominul ani sdělení o ekonomických potížích, tvrzení o pokračující válce a situaci, blížící se nastolení totality i výskytu porušování lidských práv. Zohlednil i sdělení žalobkyně o navázání přátelských a pracovních vazeb na zdejším území, i to, že zde žije dcera s dítětem. Žalobkyně je však práceschopnou osobou, v souvislosti s návratem má možnost požádat o pomoc příbuzné. Situace na Ukrajině není ozbrojeným konfliktem, v jehož důsledku by hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu výše uvedeného ustanovení (bod 7), aktuální bezpečnostní situace v místě dřívějšího bydliště žalobkyně byla řádně posouzena. Nebezpečí rozšíření zhoršené bezpečnostní situace na další území bylo řádně zhodnoceno na základě množství spolehlivých podkladů z různých zdrojů. Výtky ohledně neaktuálnosti těchto podkladů považuje žalovaný za liché. Doba publikace těchto podkladů se pohybuje v rozpětí ledna až prosince 2016, napadené rozhodnutí bylo vydáno v lednu 2017. Žalovaný trvá na tom, že podklady splňují všechna kritéria, kladená na obdobné případy judikaturou – viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, čj. 5 Azs 55/2008. Připomíná rovněž, že souhrnné informace týkající se situace v zemi v konkrétním období jsou vydávány v delších časových intervalech a určité zpoždění za sledovaným obdobím je tak logické.
9. K namítanému odkazu žalobkyně na aktuální doporučení a varování v souvislosti se situací na Ukrajině, publikovanému na webových stránkách MZV ČR, který byl součástí žalobních či stížnostních námitek v jiných případech, pak žalovaný připomíná, že jeho uplatnění nemělo zásadní dopad na výsledek řízení, zde odkazuje např. na rozhodnutí NSS čj. 5 Azs 29/2016 z 12. 5. 2016, či další obdobná rozhodnutí. V nich je uvedený problém jednoznačně vypořádán tak, že ozbrojený konflikt na Ukrajině nedosahuje takové intenzity, že by „každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy“. Nelze tak tvrdit, že každý, kdo pochází z východní části Ukrajiny, resp. z Luhanské nebo Doněcké oblasti, zasažené ozbrojeným konfliktem, má automaticky nárok na doplňkovou ochranu či její prodloužení z důvodu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu, tím spíše nelze takový výklad akceptovat v situaci, kdy žadatel pochází z oblasti takto nezasažené.

10. Udělení doplňkové ochrany je dle správního orgánu svou podstatou dočasné, nezajišťuje samo o sobě jistotu trvalého pobytového statusu. Je proto navrhováno zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Ze správního spisu soud konstatuje, že po vydání rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 12. 2014, kterým byla žalobkyni udělena doplňková ochrana na dobu 24 měsíců, byla podána 10. 10. 2016 žádost o prodloužení doplňkové ochrany. Současně byla žalovanému předložena Pracovní smlouva ze dne 1. 10. 2016, uzavřená mezi žalobkyní a panem K. P., rovněž pak Smlouva o nájmu bytu.
12. Dne 13. 1. 2017 byl s žalobkyní proveden pohovor, v jeho průběhu sdělila, že zde má práci a ubytování, na Ukrajině nemá nic, nesehnala by ani práci. Myslí si, že tamní situace není stabilizovaná, válka pokračuje, životní úroveň obyvatel se zhoršuje, ekonomická situace je špatná. Volala jí stejně stará kamarádka, našla práci za 600 hřiven, z toho se nedá žít. Porušují se lidská práva, celkově to vypadá na nástup totalitního režimu, chtějí uzavřít televizní kanál 1+1, který se snaží o pravdivé informace. Používají se zbraně, pro které není dostřel 100 km problém. Kamarádky jí sdělují, že se nic nezměnilo. Žalobkyně zde chodí do evangelické církve. Na Ukrajině má sestry. Dcera a její syn bydlí v Havlíčkově Brodě, jsou žadateli o azyl. Dcera to měla na Ukrajině rovněž těžké, neměla práci, zdejší křesťanské společenství pro ni pořádalo sbírku, v té době již žalobkyně pobývala zde. Žalobkyně žije na ubytovně, pracuje v hospodě, chce zde pracovat, když je práce, je vše dobré. Majitel jí chce napsat doporučení, jsou s ní spokojeni. Na Ukrajině není práce, žádnou by nesehnala. Její matka žije v Chersonské oblasti, ve vesnici Chrystivka. S ní bydlí mladší sestra žalobkyně, jedná se o její rodnou vesnici. Ve stejné oblasti v městě Kachovka žije další sestra a poslední v Kyjevské oblasti, v obci Brovary. Žalobkyně je s rodinou v kontaktu, bydlet by s nimi nemohla, každý by se měl o sebe postarat sám. Žalobkyně nevlastní žádný majetek, matka má malý dům. Myslí, že by umřela hladu, oblast je uzavřená a hlídána, lidé mají strach, sami se zapojili do hlídání měst a vesnic, staví svá kontrolní stanoviště. Kvůli situaci na východě se zavírají podniky, v nedalekém městě Nikopil je vojenská základna a jezdí tam stále vojenská technika. K dotazu žalovaného, proč si žalobkyně myslí, že by ji nikdo neochránil, uvedla, že když se rozváděla s manželem, nikdo ji neochránil, přišla o vše. Není tam podpora, když začaly válečné operace, lidé se bouřili, policie se chtěla přidat na stranu Ruska, že to tak bude lepší. Lidé se bouřili, demonstrovali a bránili městský úřad. Ke zdravotnímu stavu žalobkyně uvedla, že si zde zaplatila operaci hemoroidů a nyní ji už nic netrápí. Chtěla by zůstat v ČR.
13. Ze správního spisu dále plyne, že žalovaný shromáždil řadu různorodých podkladů z objektivních zdrojů, a to z celého průběhu roku 2016, jediná zpráva z r. 2015 je Zpráva Světové zdravotnické organizace WHO), Ukrajina: Průzkum zdravotního systému, 2015. S podklady měla žalobkyně možnost se seznámit dne 26. 1. 2017, uvedla, že k nim nemá připomínky a žádné další nenavrhuje, situace na Ukrajině je dle jejího názoru špatná, nikdo neví, co Putin udělá. Skutečná realita se tají, lidé propadají do chudoby, ona se nemá kam vrátit, nic tam nemá. Nemůže trvale žít u příbuzných, každý má své potíže, matka má malý domeček a žije u ní sestra žalobkyně se čtyřmi dětmi.
14. Soud přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze

skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že závažnějších pochybení v průběhu správního řízení, vedeného s žalobkyní, a v napadeném rozhodnutí neshledal. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., a to se souhlasem účastníků řízení.

15. **Zákon o azylu** v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11

16. Po přezkoumání věci krajský soud konstatuje, že žalobou napadené rozhodnutí považuje za obsažné, podložené řadou objektivních a aktuálních zpráv a informací o situaci v oblastech Ukrajiny, které jsou jednak zasaženy dlouhodobě probíhajícím konfliktem, jednak oblastí, které s těmito sousedí. Rozhodnutí ve věci jednak poukazuje na skutečnost, že v době udělení doplňkové ochrany byl konflikt v počátcích a z bezpečnostního důvodu tak nebylo možné zcela vyloučit, že se nebude šířit do dalšího okolí. V mezidobí však je naprosto patrné, a soud konstatuje, že se na tom nic nezměnilo ani v průběhu doby, která uplynula mezi vydáním napadeného rozhodnutí a obdobím současným, že tento konflikt je situován ve dvou oblastech jihovýchodní Ukrajiny a ohraničen tzv. linií dotyku, na další území země původu žadatelky nepřerůstá. Nedobrá ekonomická situace země postihuje všechny obyvatele prakticky bez většího rozdílu a nemůže být momentem, který by bylo lze hodnotit jako důvod, spadající pod ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu v žádném z výše uvedených bodů.

17. Žalovaný řádně zaznamenal důvody, které žalobkyně uváděla v pokračujícím řízení o doplňkové ochraně, vyargumentoval tyto na str. 3 – 8 vcelku vyčerpávajícím způsobem, za využití podkladových informací, které soud na rozdíl od žaloby, považuje za správné, dostatečné a pocházející z různých zdrojů (Ministerstvo vnitra Velké Británie, Freedom House, Amnesty International, MZV ČR a ČTK), ale i zcela dostatečně aktuální (jak zmiňuje v bodě 13). Žalobkyní uváděné důvody nejsou azylově relevantní, žalovaný tyto vzal v úvahu a jeho zhodnocení je logické a správné, neboť žalobkyně má v zemi původu příbuzné, a to nejbližší, kteří jí mohou zaobstarat pomoc v případě návratu do vlasti, tedy má sociální zázemí v rodině. Důvody ekonomického charakteru nejsou důvody, které by bylo lze podřadit pod jednotlivá písmena výše cit. ustanovení § 14 odst. 2 zákona o azylu a žalobkyní zmíněná nedobrá bezpečnostní situace na východě Ukrajiny již dlouhodoběji též není důvodem, který by mohl znamenat nejistotu, hraničící s možností hrozby, upravené pod písm. c) tohoto ustanovení – zde soud odkazuje na judikaturu posledních dvou let, která vyplývá jak z mnohých rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, tak i soudů krajských.
18. Soud se ztotožňuje se závěry správního orgánu, který po vypořádání žalobkyní uvedených důvodů její žádosti uzavřel, že jí byla doplňková ochrana udělena pro aktuálně v době její žádosti zhoršenou bezpečnostní situaci, která se však již stabilizovala a důvody původní ochrany tak odpadly a návratu žadatelky do vlasti již žádné azylově relevantní skutečnosti nebrání. V závěru napadeného rozhodnutí žalovaný jasně odkazuje na zákon o pobytu cizinců, jehož ustanovení lze v důvodech, žalobkyní uvedených, využít. Žalobkyní namítaná porušení správního řádu a zákona o azylu soud neshledal, k námitce nejistého vývoje událostí na Ukrajině se žalovaný jasně vyjádřil i ve svém písemném podání (viz bod 9), soud s jeho závěry souhlasí. Žalobní argumentace nebyla shledána důvodnou, soud proto žalobu zamítl, v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.

V. Náklady řízení

19. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje zněním ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný žalovaný správní orgán náhradu nákladů řízení nežádal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 21. srpna 2018

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně